

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Кафедра екології

Дипломна робота
бакалавра

з теми: **«ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ВИРОБНИЦТВА
ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ (НА ПРИКЛАДІ НОВОУШИЦЬКОЇ
ФІЛІЇ ТОВ «АГРОБІЗНЕС»)»**

Виконала: студентка 4 курсу Есо11-В13 групи
Напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона
навколишнього середовища та збалансоване
природокористування»

Дячук Аліна Вікторівна

підпис

Керівник: Тимчук С.С., к.с.-г.н., доцент

Рецензент: Любинський О.І., д.с.-г.н.,
професор

Кам'янець-Подільський–2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ ОЦІНКИ ВПЛИВУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ..	6
1.1.Учасники проекту.....	6
1.2.Етапи реалізації проекту.....	11
РОЗДІЛ 2 ТЕХНО-ЕКОНОМІЧНАХАРАКТЕРИСТИКА НОВОУШИЦЬКОЇ ФІЛІЇ ТОВ «АГРОБІЗНЕС».....	14
2.1.Загальні відомості про підприємство.....	14
2.2.Сировина, що використовується в процесі виробництва.....	18
2.3 Характеристика технологічного процесу виробництва.....	20
РОЗДІЛ 3 ВПЛИВ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМТВА НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.....	26
3.1.Характер, об'єм й інтенсивність прогнозованого впливу на атмосферне повітря.....	26
3.1.1. Обґрунтування даних про викиди шкідливих речовин.....	26
3.1.2. Розрахунок частки забруднюючих речовин в загальному обсязі забруднювачів.....	30
3.1.3. Комплекс заходів з охорони атмосферного повітря.....	33
3.2.Показники використання водних ресурсів.....	36
3.3.Охорона земельних ресурсів.....	38
3.4.Відходи виробництва.....	40
3.5.Вплив на рослинний і тваринний світ.....	41
РОЗДІЛ 4 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПЛИВУ ПІДПРИЄМСТВА НА ДОВКІЛЛЯ.....	44
4.1. Пости спостереження.....	44
4.2.Програми спостереження.....	48

РОЗДІЛ 5 ОХОРОНА ПРАЦІ І БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	51
5.1. Гігієна праці та особиста гігієна.....	51
5.2. Розробка заходів з охорони праці та техніки безпеки.....	53
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Виробнича діяльність людини безпосередньо чи опосередковано пов'язана з впливом на навколишні екосистеми. Техногенез супроводжується утворенням твердих відходів, промисловими стоками у водойми і викидами забруднюючих речовин в атмосферу, що є однією з основних причин порушення біологічної рівноваги в екосистемах

Поряд з підприємствами хімічної, металургійної та інших галузей промисловості, які здійснюють помітні негативні впливи на стан екосистем, хлібопекарські підприємства є стабільними споживачами сировинних ресурсів і генераторами відходів.

В Україні на даний час відсутній комплексний підхід до оцінки впливів хлібопекарських підприємств на навколишнє середовище. Тому розгляд проблеми оцінки впливу хлібопекарських підприємств і розробки заходів, що забезпечують мінімізацію їх впливу на природні і штучні екосистеми, є своєчасним і актуальним.

Мета роботи полягає в оцінці впливу хлібопекарських підприємств на навколишнє середовище і розробці заходів, що забезпечують мінімізацію антропогенного впливу на природні і штучні екосистеми на прикладі Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес».

Для досягнення поставленої мети вирішувалися такі основні **завдання**:

- проаналізовано методологічний підхід до екологічної оцінки і нормування діяльності хлібопекарських підприємств;
- вивчені фактори антропогенного впливу Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес» на компоненти навколишнього середовища;
- розроблений комплекс заходів які забезпечують контроль за рівнями антропогенного впливу Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес» на компоненти навколишнього середовища.

Об'єктом дослідження є Новоушицька філія ТОВ «Агробізнес», її діяльність як джерела викидів в атмосферу, скидів стічних вод, утворення

твердих відходів.

Предмет дослідження – аналіз основних джерел техногенного впливу діяльності Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес» на навколишнє середовище, оцінка цього впливу та розробка заходів щодо охорони довкілля.

Наукова новизна одержаних результатів. Визначено масовий викид забруднюючих речовин та здійснено комплексну оцінку впливу на повітряний басейн за розрахунковими даними.

Практичне значення роботи вбачається у тому, що її результати можуть бути використані для здійснення оцінки негативного впливу на повітряне, водне середовище, аналізу заходів щодо зменшення антропогенного навантаження на атмосферне повітря, у загальній оцінці стану атмосферного повітря міських територій. Дану роботу можна використовувати для аналогічних досліджень, також для написання курсових, бакалаврських, дипломних, магістерських робіт; у практичній діяльності студентів природоохоронних спеціальностей.

Методи дослідження: обробка літературних та Інтернет даних, аналіз картографічного та статистичного матеріалу, математико-статистичного експерименту.

Апробація результатів бакалаврської роботи. Основні положення і результати досліджень обговорені й одержали схвалення на науковій конференції студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками науково-дослідної роботи у 2016-2017 навчальному році, м. Кам'янець-Подільський, 20-21 травня 2017 року.

Структура й обсяг бакалаврської роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, 5 розділів, висновків, списку використаних джерел із 50 найменувань. Повний обсяг роботи складає 60 аркушів.

ВИСНОВКИ

1. Оцінка впливу виробничої діяльності на довкілля дає інформацію про характер та міру впливу на навколишнє середовище господарської діяльності, інформацію про способи її реалізації, оцінку екологічних ризиків, інформацію про заходи, що дозволять зменшити наслідки впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище. Таким чином, проведення екологічної оцінки сприяє прийняттю оптимальних рішень щодо мінімізації шкідливого антропогенного впливу.

2. Оцінка впливу виробничої діяльності Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес» на довкілля показала, що підприємство сплановано з урахуванням природно-кліматичних умов, геоморфологічних особливостей території, відповідно до чинних нормативно-правових, технологічних та природоохоронних документів. Завдяки оснащенню найсучаснішим обладнанням та устаткуванням технологічні процеси орієнтовані на зниження ризиків для довкілля.

Підприємство розташоване в промисловій зоні з урахуванням превалюючих напрямів вітрів. Проте, воно межує з житловою зоною, а тому здійснює значний вплив на загальну екологічну ситуацію в населеному пункті Нова Ушиця, а також є потенційно небезпечним об'єктом при виникненні надзвичайних ситуацій.

Встановлено, що найбільш шкідлива технологічна операція – випічка. При випічці виділяються найбільш небезпечні речовини, такі як акролеїн (1 клас безпеки). У загальному обсязі атмосферних забруднень населеного пункту викиди від підприємства за 2016 рік склали 0,40%. Виходячи з цього підприємство можна віднести до малонебезпечних. Цифра безумовно мала, але вона підтверджує, що підприємство забруднює атмосферу. Навіть таке невелике значення сприяє підвищенню частки забруднюючих речовин в атмосфері.

3. Запропонований у роботі комплекс заходів щодо контролю за рівнями антропогенного впливу Новоушицької філії ТОВ «Агробізнес» забезпечить захист компонентів навколишнього середовища. Впровадження в виробництво ефективного сучасного обладнання, використання прогресивних технологій виробництва продукції та управління персоналом також дасть підвищення обсягів випуску якісної продукції і зниження утворення відходів. Вирішення цієї проблеми повинно бути спрямоване на усунення причини утворення відходів і на вторинне їх використання у виробництві, а також на розв'язання проблем утилізації відходів.

Проблемою, що також потребує вирішення, є способи економії ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ауэрман Л. Я. Технология хлебопекарного производства / Л. Я. 1. Ауэрман. – Москва: Знание, 1984. – 416 с.
2. Александров В. Ю. Экологические проблемы автомобильного транспорта / В. Ю. Александров. – Новосибирск, 2005. – 113 с.
3. Багратян Г. А. Світова криза і Україна: проблеми й нові підходи до фінансового регулювання. Фінанси України / Г. А. Багратян, І. С. Кравченко., 2009. – 33 с. – (№4).
4. Балацкий О. Ф. Экономика чистого воздуха / О. Ф. Балацкий. – К.: Наукова думка, 1979. – 296 с.
5. Білявський Г. О. Основи екологічних знань / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. – К.: Либідь, 2000. – 336 с.
6. Беляков, Г.И. Безопасность жизнедеятельности. Охрана труда: Учебник для бакалавров / Г.И. Беляков. - М.: Юрайт, 2013. - 572 с.
7. Бобылев С. Н. Экономика природопользования. / С. Н. Бобылев. – Мариуполь: 1997. – 293 с.
8. Вороновский Г. К. Экология и энергетика / Г. К. Вороновский, Н. П. Переверзев. – Харків: Курсор, 2000. – 274 с.
9. Вирський Б. М. Нова Ушиця // Енциклопедія історії України / Б. М. Вирський. // Наукова думка. – 2010. – С. 124.
10. Владимиров А. М. Охорона навколишнього середовища. / А. М. Владимиров. – Харків, 1991.
11. Гутаревич Ю. Ф. Екологія та автомобільний транспорт: Навчальний посібник / Ю. Ф. Гутаревич. – К.: Арістей, 2006. – 290 с.
12. Гурська Г. А. Поняття екологічного аудиту та його співвідношення із суміжними поняттями / Г. А. Гурська., 2008. – 469 с.
13. Довкілля України. Статистичний збірник 2001. // Держкомстат України. – 2002. – 326 с.

14. Душанова Т. В. Хіміко-аналітичні дослідження в моніторинг навколишнього середовища / Тетяна Віленівна Душанова. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В. С., 2008. – 188 с.
15. Елисеєва С. И. Сырье и материалы хлебопекарного и кондитерского производства / С. И. 5. Елисеєва. – Москва, 1982. – 104 с.
16. Экономическаяэнциклопедия.. // Экономика. – 1999. – с. 1055.
17. Жаркова И. Л. Технология хлебопекарного производства / И. Л. Жаркова. Санкт-Петербург: Лань, 2014. – 672 с.
18. Заповідні перлини Хмельниччини : [навч.-метод. посіб.] . / [Т. Л. Андрієнко, О. І. Прядко, Л. Г. Любінська та ін.]. – Хмельницький, 2005. – 220 с.
19. Злобин Л. А. Оптимизация технологических процессов хлебопекарного производства / Л. А. Злобин. – Москва: Агропромиздат, 1987. – 200 с.
20. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства / С. Ф. Покропивний. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
21. Касьяненко М. М. Організація роботи та управління органами державної податкової служби України / М. М. Касьяненко, М. В. Гринюк, П. В. Цимбал. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 229 с.
22. Количество предприятий по их размерам по регионам (Архив) [Електронний ресурс] // Госстат України, 1998-2017. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/fin/kp_reg/kp_reg_r/arh_kp_reg_r.htm.
23. Колотило Д. М. Екологія і економіка. / Д. М. Колотило. – К.: КНЕУ, 1999. – 368 с.
24. Куниця М. О. Антропогенні відклади Подільського Придністров'я / М. О. Куниця. – Львів: Афіша, 1966. – 450 с.
25. Куниця Н. А. Фауна, условия образования и возраст террасовых отложений Среднего Днестра / Н. А. Куниця. – Черновцы, 1964. – 325 с.
26. Клименко М. О. Моніторинг довкілля / М. О. Клименко, А. М. Прищепя, Н. М. Вознюк. – Київ: Академія, 2006. – 360 с.

27. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини / В. М. Лапін. – К.: Знання, 2007. – 332 с. – (6).
28. Левина Н. М. Общая токсикология металлов / Н. М. Левина. – К.: Медицина, 1983. – 560 с.
29. Мармузова Л. В. Основы микробиологии, санитарии и гигиены производства хлебобулочных и мучных кондитерских изделий / Л. В. Мармузова. – Москва: Агропромиздат, 1989. – 143 с.
30. Мельник Л. Г. Екологічна економіка / Л. Г. Мельник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 348 с.
31. Немцова З. С. Основы хлебопечения / З. С. Немцова, Н. П. Волкова, Н. С. Терехова., 1986. – 287 с.
32. Охорона праці / [Я. І. Бедрій, В. С. Джигерей, А. І. Кидасюк та ін.]. – Львів: Афіша, 1997. – 258 с.
33. Перепелиця О. П. Властивості та екологічний вплив хімічних елементів / О. П. Перепелиця. – К.: Вентурі, 1997. – 190 с.
34. Податковий менеджмент / Ю. Б.Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
35. Поландова Р. Д. Пути снижения техногенного воздействия хлебопекарных предприятий на окружающую среду / Р. Д. Поландова. // Пищевая промышленность. – 2005. – С. 22–24.
36. Плотникова М. Ф. Специфика развития предприятий хлебопекарной промышленности / М. Ф. Плотникова, В. В. Мосейчук. // №29. – 2007. – С. 6–15.
37. Принципи моделювання та прогнозування в екології / В. В.Богобоящий, К. Р. Курбанов, П. Б. Палій, В. М. Шмандій. – Київ: ЦНЛ, 2004. – 215 с.
38. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. / [Б. М. Данилишин, С. І. Дорогунцов, В. С. Міщенко та ін.]. – К.: ЗАТ«НІЧ- ЛАВА», 1999. – 716 с.
39. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування / Т. А. Сафранов. – Львів: Новийсвіт, 2003. – 248 с.

40. Семенюк Н. В. Екологічна токсикологія / Н. В. Семенюк. – К.: Дивосвіт, 2004. – 220 с.
41. Технохимический контроль хлебопекарного производства / [К. Н. Чижова, Т. И. Шкваркова, Н. В. Запенина та ін.]. – Санкт-Петербург: Пищевая промышленность, 1975. – 480 с.
42. Тертишний О. С. Токсикологія: навчальний посібник / О. С. Тертишний,. – Харків: Еспада, 2009. – 288с
43. Трахтенберг И. М. Проблемы нормы в токсикологии / И. М. Трахтенберг. – К.: Дивосвіт, 1991. – 208 с.
44. Фролов, А.В. Безопасность жизнедеятельности и охрана труда на производстве: Учебное пособие / А.В. Фролов, В.А. Лепихова, Н.В. Ляшенко. - Рн/Д: Феникс, 2010. - 704 с.
45. Хаєцький Г. С. Замулювання та заростання ставків і водосховищ як основні процеси формування земноводних антропогенних ландшафтів Поділля// Наукові записи. Серія: Географія. — Вип. 3. — Вінниця, 2001. — С. 77–82.
46. Храневич О. М. Нарис фауни Поділля / О. М. Храневич. – Вінниця: Афіша, 1987. – 245 с.
47. Царенко О. М. Основи екології та економіка природокористування / О. М. Царенко. – Суми: Вінол, 2004. – 400 с.
48. Шевчук В. М. Довідник з питань економіки та фінансування природокористування і природоохоронної діяльності / В. М. Шевчук, М. С. Пилипчук, Н. В. Карпенко. // Геопринт. – 2000. – С. 412.
49. Якубоский И. М. Материалы к фауне Подольской губернии. Новоушицкий район / И. М. Якубоский. – 1967. – С. 45.
50. Яремчук І. Г. Економіка природокористування: Навч. Посібник. / І. Г. Яремчук. – К.: Дивосвіт, 2000. – 431 с.